

Kernevelfærd og reformbehov

Forslag til finanslov 2024

8. august 2023

4 fakta om vores økonomi i 2023

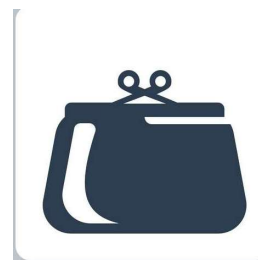

**0,8 %
vækst i
2023**

1. Vi tjener penge

Som samfund tjener vi flere penge i 2023.

Grønland har klaret sig godt igennem de seneste års kriser.

**Inflation på
2,75 % pr.
jan. '23**

2. Vi køber ind

Inflationen i Grønland pr. januar 2023 var på 2,75 %
(DK 8,4 %, EU 10 %, USA 6 %).

Inflationen i Grønland pr. juli 2023 forventes at være højere end i januar '23.

Inflationen pr. juni '23: DK 2,5 %, EU 6,4 % (→ ca. 6,2 % i juli '23).

Grønlands Statistik kommer med tal for juli '23 den 29. september.

4 fakta om vores økonomi i 2023

3,7 %
ledige

3. Vi arbejder

Højkonjunktur med fuld udnyttelse af landets produktionskapacitet.

Vi har det laveste antal arbejdssøgende i mere end 10 år.

Mangel på arbejdskraft er en udfordring.

Vi afhænger
af fiskeriet

4. Vi eksporterer

98 % af vores samlede vareeksport kommer fra fisk og fiskeprodukter.

Værdien af denne eksport var i 2022 på 5,8 mia. kr.

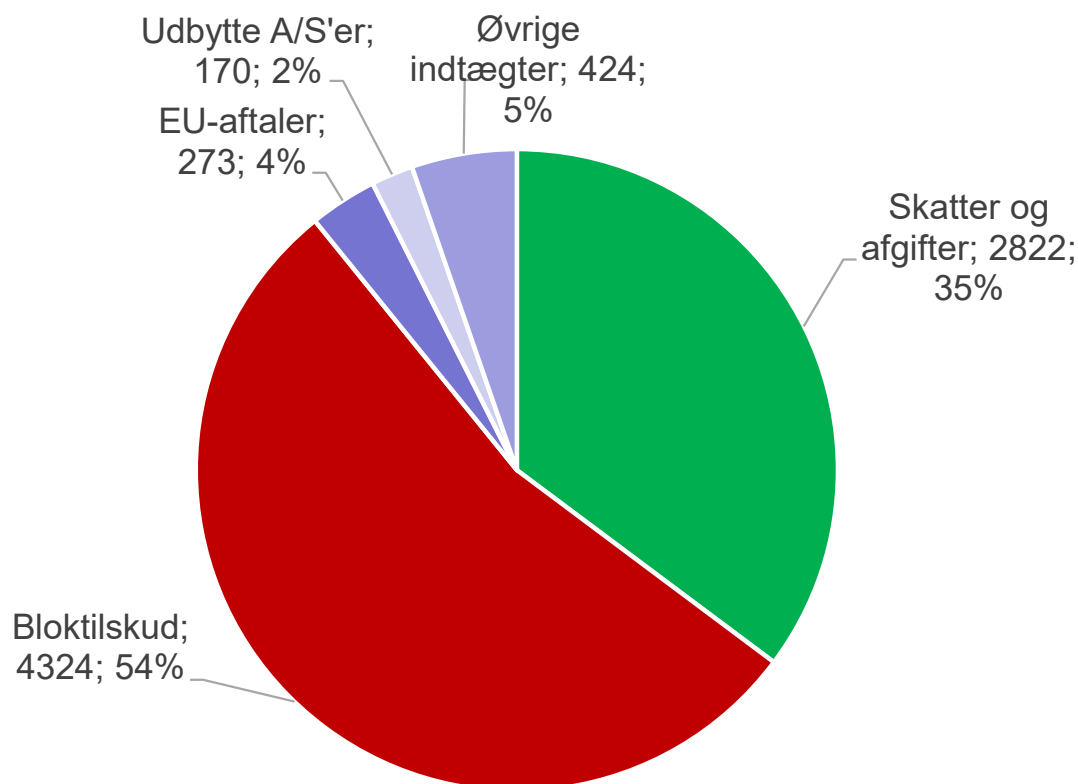
Det er 22 % (1,05 mia. kr.) mere end i 2021.

Der sås en lille stigning i værdien af fiskeeksporten i 1. halvår af 2023.

Landskassens indtægter: 8.014 mio. (8,0 mia.)

I 2024 kommer 58 % af Landskassens indtægter fra overførsler udefra

Kilde: FFL 2024

Stigning i Landskassens indtægter

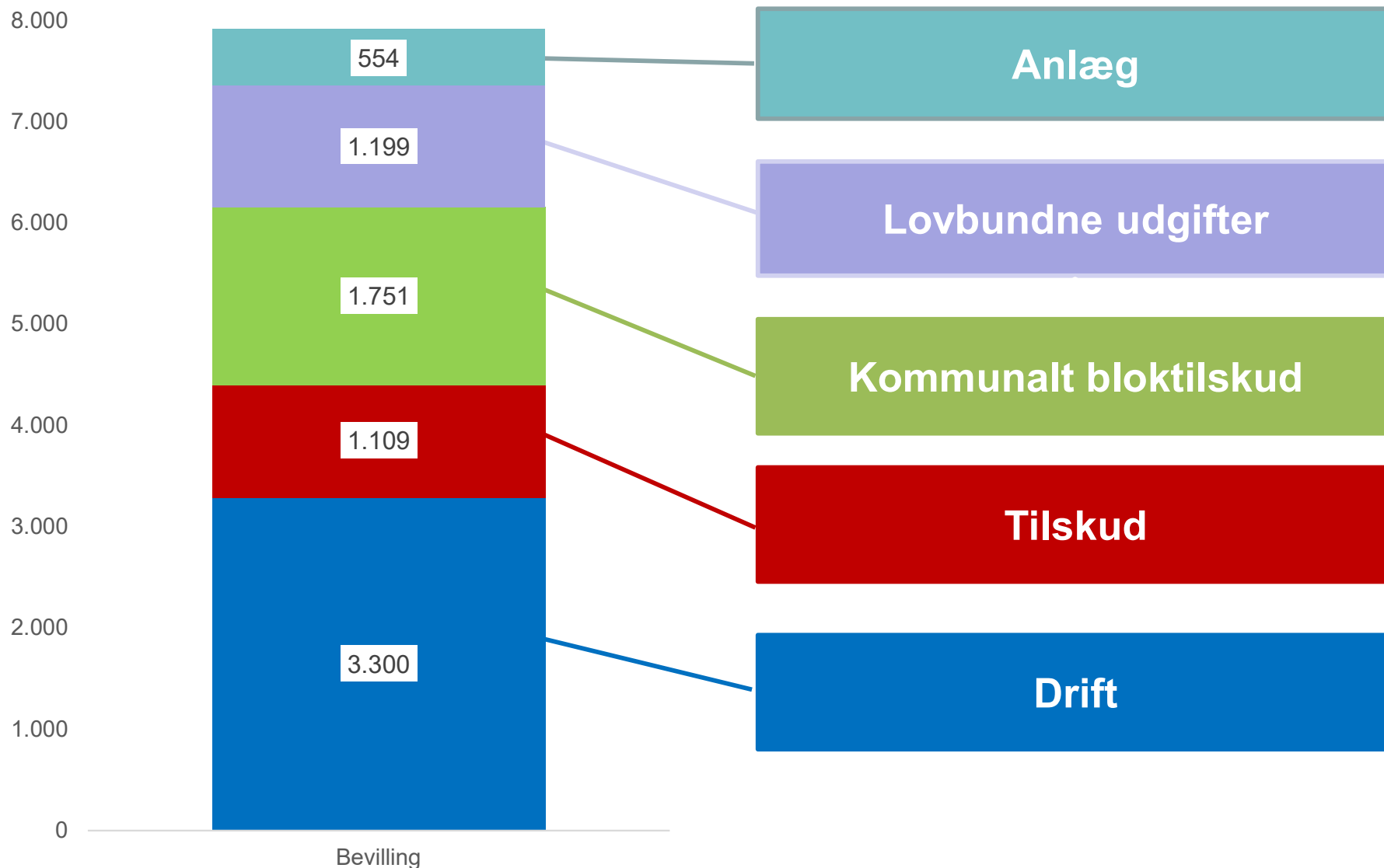
	FL 2023	FFL 2024	Ændring	Ændring %
Indtægt	7.623	8.014	391	5,1 %
Deraf:				
20.05.40 Statens bloktilskud	4.142	4.324	182	4,4 %
24.10 Skatter + 24.11 Afgifter	2.615	2.822	207	7,9 %
Øvrige indtægter	867	868	1	0,2 %

- Statens bloktilskud ligger i 2024 på et højere niveau end tidligere år grundet inflationen i Danmark.
- Faldende inflation i Danmark vil medføre lavere regulering i de kommende år.

Note: Positive tal betyder her en stigning i indtægter.

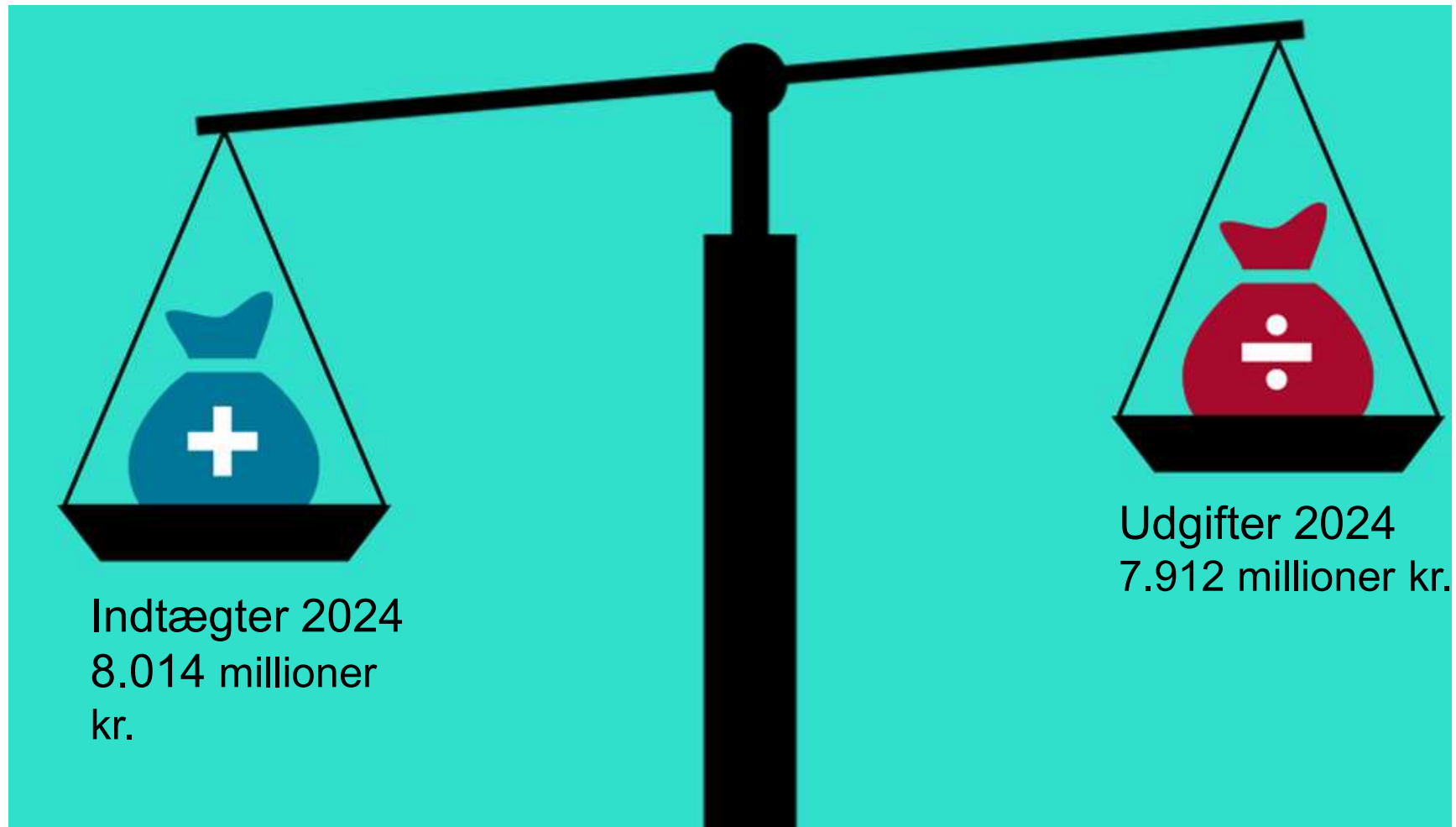

Allerede fastlagte udgifter i FFL2024: 7.912 mio. kr.

Indtægter og udgifter skal balancere

Opgave:

Flere skal have det bedre

Ønsker om mere og bedre velfærd

Konsekvens:

Gennemførelse af reformer

Fælleskassen går i minus, hvis vi ikke gør noget

Uholdbar offentlig økonomi

Vi bliver **færre** til at tjene penge i fremtiden

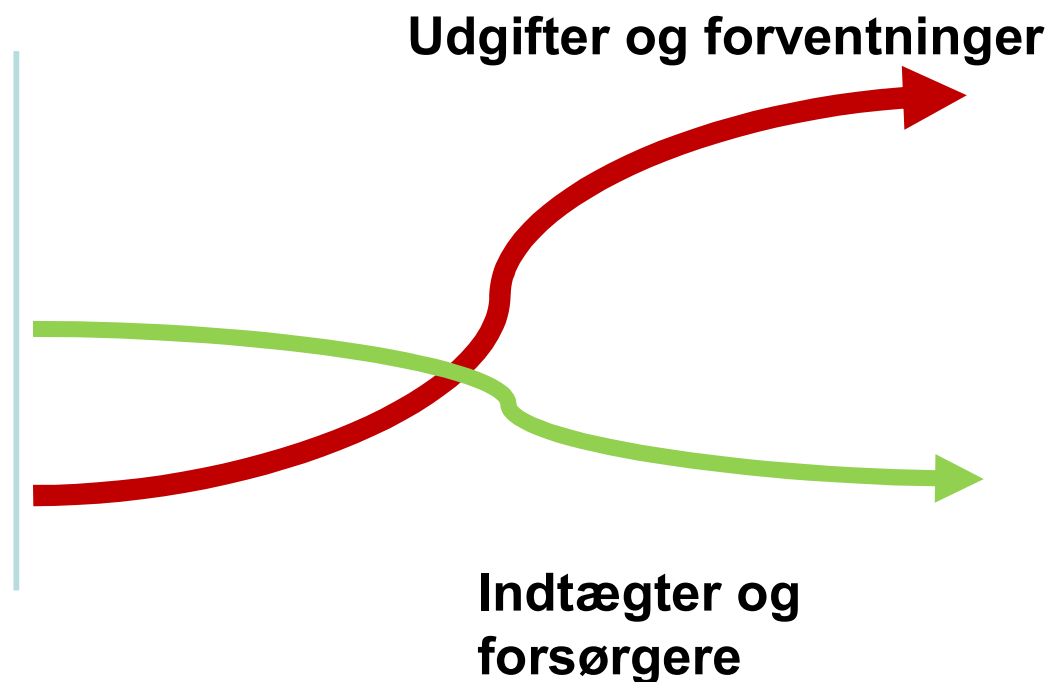
= Færre indtægter.

Vi bliver **flere** til at modtage pension, sygehusbehandlinger osv.

Vi får **højere** forventninger til, hvad samfundet skal tilbyde os

= Velfærdssamfundet bliver dyrere.

- Sårbare indtægtskilder
- Vedligeholdelsesefterslæbet
- Mangel på arbejdskraft
- Barrierer på uddannelsesområdet

Prioriteringer:

- Børne- og ungeområdet
- Sundhedsområdet
- Ældreområdet

Børn, unge og sårbare grupper

Nyt børnerejsehold

6,9 mio. årligt

Nyt børnetilskud

17,9 mio. årligt

Styrkelse af plejefamilieområdet

3,5 mio. årligt

NUIKI opkvalificeringstiltag for unge i mindre bosteder

3,4 mio. årligt

Styrkelse af Ado Lyngep Atuarfia

2 mio. årligt

Sundhedsområdet

Forstærket rekrutteringsindsats

2 mio. årligt

Nyt elektronisk patientjournal

100 mio. kr. i en anlægsreserve

Behandling af ufrivilligt barnløse

Reserve på 8,7 mio. årligt

Styrkelse af landslægeembedet, sundhedsberedskab i lufthavnen i Nuuk samt etablering af personaleboliger

Øvrige indsatser afventer forhandlinger om sundhedsforlig

Ældre og førtidspensionister

Ophævelse af gensidig forsørgerpligt

Omfatter både alderspensionister og førtidspensionister

- Der anvendes i alt 16,9 mio. kr. årligt til dette
- Heraf 8,7 mio. årligt til førtidspensionister og 8,2 mio. kr. til alderspensionister
- Midler afsat på reserve til udmøntning under EM2023.

Yderligere initiativer

Opgradering af fiskeriuddannelsen

- Der er afsat 1,5 mio. årligt til en opgradering af fiskeriuddannelsen

Oprettelse af en arktisk biologuddannelse

- Der afsættes midler til opstart af en bacheloruddannelse i arktisk biologi. Konkret afsættes 1,1 mio. kr. i 2024 stigende til 7,4 mio. i 2027

Drift af fjeldskredsovervågningssystemer

- Der afsættes 7,9 mio. kr. i 2024 og herefter 4 mio. kr. årligt

Holdbarheds- og Vækstplan 2

Fire reformspor:

- Reformspor 1: Forøgelse af uddannelses- og kompetenceniveauet.
- Reformspor 2: Bæredygtig vækst og omstilling til en flerstrengt økonomi.
- Reformspor 3: Fremtidssikring af den offentlige sektor.
- Reformspor 4: Reform af skattesystemet, velfærdsydelser bolig- og ældreområdet.

Holdbarheds- og Vækstplan 2 fremlægges i efteråret 2023.

Reformer og forlig på vej

- Boligreform – Aftale forventes under EM2023
- Skattereform – Aftale forventes indgået under EM2023
- Sundhedsforlig – Aftale forventes indgået under EM2023
- Fiskeriforlig om ny fiskerilov – aftale forventes indgået under EM2023
- Uddannelsesreform – Ny uddannelsesstrategi i efteråret 2023

Nødvendigt overskud over 4 år

	FFL2024	BO2025	BO2026	BO2027	I alt
(mio. kr.)					
Drift, anlæg, udlån (DAU)	101,4	182,6	243,0	221,2	748,2
Drift og anlæg (DA)	91,4	172,6	233,0	211,2	708,2

- Overskuddet bidrager til økonomisk holdbarhed og er et værn mod fremtidige demografiske udfordringer
- Understøtter at væksten fremover i højere grad sker i den private sektor
- Understøtter en mindre afhængighed af bloktilskuddet
- Kan overføres til samfundsnyttige investeringer via fonden for langsigtede investeringer

Note

Plus er her vist som overskud og grøn farve

DAU = Differencen mellem Landskassens indtægter og udgifter til drift, anlæg og udlån

DA = Differencen mellem mellem Landskassens indtægter og udgifter til drift og anlæg

Udgiftskrævende
beslutningsforslag
påvirker finansloven

Vi skal følge
Budget- og
regnskabslovens
bestemmelser

Der skal tænkes
på tværs ved
prioriteringer

Nye forslag
skal
finansieres

Låneoptag
kun til
rentable
projekter

Den videre proces

Forhandlinger indledes efter 1. behandling af finanslovsforslaget på efterårssamlingen.

Behandlinger af FFL2024

- 1. behandling ultimo september 2023
- 2. behandling medio-ultimo oktober 2023
- 3. behandling omkring 15. november 2023

Qujanaq

